

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partium Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 20. De Virtute Modestiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

secundum emolumentum & utilitas est, quod
 suscipiendo veros nos efficiat Christi Discipulos: &
 utilissimus Incarnationis exitus finis, ut, nimirum,
 Christus D. N. prædicatione & exemplo suo hanc *Matth. II.*
 doceret virtutem: *Discite à me, quia mitis sum.*
 S. Augustinus exclamat: *O Doctrinam salutarem!*
Magistrum Dominumque mortaliū! Itane magnum
esse parvum; ut nisi à te, qui tam magnus est, fieret,
communè non posset?

Tertia utilitas est consecutio æternæ Gloriæ:
Beati mites, quoniam ipsi possidebunt Terram,
hereditatemque, Terram viventium, quæ est cœlestis
Paradisi.

Hæc sufficiant de Mansuetudine, omnibus &
 singulis, præsertim Superioribus, necessariâ, ut cum
 subæquanimitate regiminis suporent onera: &
 pro ob causam sacri Doctores assuevit, Moysen electum
 à Deo in Superiorem & Ducem populi sui, quia
 persona valde mansueta.

CAP. XX.

De Virtute Modestia.

Modestia est virtus quædam, cujus officium *q. 160.*
 & munus est moderari & componere, secun-
 dum rectam Rationem, & juxta proprii status con-
 venientiam, externos corporis actus, exterioremque
 apparatus ad victum, vestitum, habitationem, &c.
 spectantem. Hæc virtus est pars Temperantiæ, eique
 non dissimilis: quemadmodum enim illa est mode-
 rata rerum valde difficilium, quales sunt delecta-
 tiones iactus; ita Modestia moderatur aliis minori
 constantibus difficultate. *Temperantia est mode. S. Tho. a. 1. q.*
moderativa eorum, qua difficilium est refrenare; Mode-
stia vero moderativa eorum, qua in hoc mediocriter se
habent.

2. Obj.

2. Objectum hujus virtutis est moderatio actus corporis, rerumque externarum ad usum ejusdem corporis pertinentium.

3. Quantum ad actus, proprius hujus virtutis actus est ordinare & regulare motus externos corporis, ut omnes sint convenientes & honesti, una rectam Rationem regulati. Et sicut ad propriam Rationis exteriora membra moventur; ita omnium ordinacionem virtus moralis Modestia continet. Et verò convenientis ordo membrorum defumens est ex debitis circumstantiis personæ, negotiorum loci & temporis. Etenim, ut notat S. Antonius Tit. 4. c. 10. *Attendenda est primò qualitas personæ, aliud enim congruit uni personæ, quod non congruit alteri* (Johannes ungebat filiis suis, ut se invicem invitarent ad convivium; hujusmodi convivium ille non intererat) & quod licet extra Ecclesiam, ut negotium facere, non licet tamen licet in uno tempore vesari, quod tamen non sicut in aliis, scilicet in Quadragesimâ.

Hic idem operationis ordo à S. Antonio appellatur: *Decor & decentia operationis*; & est, quæ ad actum conformatur rectæ Rationi, & prout congruit Naturæ rationali. Hoc idem advertetur Philosophi gentiles; unde, quemadmodum monet Seneca, observanda est Modestia in verbis, risu, voce, gradu & incessu: *Sermones utiles potius, quam faciles & affabiles: rectos potius, quam obscundantes.* *Risum sine cachinno; vocem sine clamore; incedere sine tumultu:* & cavenda nimia tarantia, & nimia velocitas. Quibus adjungit S. Ambrosius; *Dysphemio sit sine ira, monitio sine asperitate.* Eadem modestia ordinat convenienter vestitum, ut sit ad utilitatem, & non ad jactantiam, & vanam gloriam. Ordinatur quoque convenienter relaxationem seu recreationem corporis, nimirum, ad reparandas relaxandasque animi vires, vel ad recreandos auctoritate si tamen rei dignitas non admittit jocandi saturnalium. Quapropter, secundum S. Thomam & Cajetanum

q. 168. a. 1.

Tit. 4. c. 10.

Apud S.

Antoninū

l. cit.

lib. 1. de offi.

q. 22.

q. 159.

Tull. de In-

ventio.

deat Concionator, si recreationis gratia aliquid ridi-
dum dicat predicandum.

4. Causa Modestiae exterioris corporis est interior
compositio, sicuti dispositio externa est h-
umanae dispositionis internae: *Amictus corporis, & Eccles. 29.*
g. 168. a. 1.
li. 1. de offic.
Quod
dicitur, *& gressus hominis enunciant de illo.* Quod
dicitur S. Ambrosius dicens: *Habitus mentis in*
motu statim cernitur, eo quod vox quadam animi est
motus. Effectus hujus virtutis est compo-
sitam hominem exteriorem, ut in omni actione
aliud speret, quam honestatem & sanctitatem.
in omnibus motibus nihil fiat, quod cujusquam of-
fendat aspectum; sed quod propriam deceat sanctita-
in Regul.

Pro praxi & exercitio virtutis hujus consideran-
da est, quod, cum externa Modestia dependeat ab
interna, veluti supra dictum fuit, ad bonum usum
Modestiae externae necessarium est exercitium Humili-
tatis hominem interiorum componentis & regulantis;
ut homo in actibus interioribus regulatus, reguletur
etiam in exterioribus. Haec itaque sit prima praxis
hujus virtutis, nimirum, Modestiae secltor conserve
in Pace & Humilitate interna, sic quoque conservabit
etiam Modestiam corporis externa.

Optimum ad perfectionem hujus virtutis assequen-
dum medium est Praesentia Dei. Enimvero, si praes-
entia Principis seu Magnae quilibet ita externos com-
positi corporis motus, ne illius offendat oculos, quanto
magis Christianus contemplans Majestatem magni Dei
praesentis, compositus & moderatus erit in cunctis
actibus suis, ne S. D. Majestatis ubique praesentis, omnia-
que perspicientis oculos offendat?

Studendum est acquisitioni Modestiae & composi-
tionis totius hominis exterioris ab interiori derivandis:
praesertim vero quinque sensuum, mortificando &
subordinando eos ordini Rationis. Et, quemadmodum
dicitur de Josue, qui *Affixit quinque Reges cruci; sic Josue 10.*
omnesque sensus cruci mortificationis sunt submitte-
ndi: ut S. Anton.
tit. 4. c. 3.
sunt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

sint ordinati & regulati, nullumque dissolutionis, modestiæque præbeant signum.

Quod si interrogaveris, quanta qualisve esse debeat hæc compositio & Modestia exterior; respondebit tibi Hugo de S. Victore: Chastus modestus moribusque compositus eâ ratione compareat, oportet, ut erat Christus in Terrâ, & Angelus in corpore assumpto: Modestia hominis Christianâ insigniti similis esse debet Modestie, quam Christus D. N. exhibuit hic in terris, quamque præ se ferunt sancti Angeli, quando comparantia formâ humanâ.

CAP. XXI.

De Virtute Humilitatis.

2.2. q. 161. 1. **H**umilitas est virtus inclinans ad submittendum se aliis: primum deo, deinde proximo propter Deum. Et in hac voluntaria subiectione consistit Humilitatis essentia. Est subiectio in ad id quod est DEI. Ratio hujus subiectionis est, ut cognoscat se humilem, ac minorem inferioreque aliis se æstimet, non simulat & fictè; sed verè, propriè, ac realiter: non enim id, quod amplius, aut æquale habet cum proximo; sed quod minus, aut nulla ratione possidet, considerat. Unde, ut bene notat Cajetanus, ratio constituens Humilitatem, est minoritas à parte rei cognita & volita, quod admitum, quispiam verè sit inferior proximo, cognoscat se esse talem, talemque se æstimari appetat. Unde dici potest, in tribus principiis propriè hanc fundari virtutem. Primum est cognitio nostri ipsius Dei, & proximi veluti alicujus rei ipsius Dei. Secundum est comparatio inter nos & proximum, quæ debet esse diversi generis, non ejusdem generis: etenim comparari debentur

S. Thomas.
Cajet. a. 1.
ad 3.

art. 3.